

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20729>

Özet

Bu giri?, orijinali İngilizce olan e?itimde ölçme ve de?erlendirmeye yönelik tutumlar? ölçmek amacıyla geli?tirilmis olan Tutum Envanteri'nin (ATEMI) Türkçeye uyarlanması? kapsamaktadır. Ceyhun Ozan ve Emre Köse tarafından 2013 yılında gerçekleştirilen bu çalışmada, öğretmen adayları? ve eğitimcilerin ölçme derslerine ve uygulamaları?na karşı geli?tirdikleri tutumlar? derinlemesine incelemektedir. Envanter, bireylerin bu alana yönelik bilişsel, duyuşsal ve davranışsal eğilimlerini yansıtan üç alt boyutta toplam 31 maddeden oluşmakta olup, 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanılarak yapılmaktadır. Yapılan psikometrik çalışmalar, envanterin Türkçe formunun yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik değerlerine sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Tutum, ölçme ve de?erlendirme, ATEMI, psikometri, eğitim bilimleri, ölçek uyarlama, faktör analizi.

Yazarlar

Ceyhun Ozan, Emre Köse

Amaç

Envanterin temel amacı, öğretmen adayları, öğrenciler veya eğitim alanında çalışan bireylerin ölçme ve de?erlendirme derslerine ve bu alandaki uygulamalara yönelik sahip oldukları genel tutumlar? sistematik bir şekilde belirlemektir. Bu tutumlar?n belirlenmesi, eğitim programları?n geliştirilmesi ve ölçme-de?erlendirme eğitimlerinin etkinliğinin artırılması açısından kritik öneme sahiptir.

Ölçek, bireylerin ölçme ve de?erlendirme kavramları?na verdikleri değeri, bu konular hakkındaki duygusal tepkilerini ve derslere yönelik motivasyon düzeylerini ölçerek, eğitimcilerin tutum kaynaklı öğrenme engellerini tespit etmesine olanak tanır.

Yapı

E?itimde Ölçme ve De?erlendirmeye Yönelik Tutum Envanteri, bireylerin ölçme ve de?erlendirmeye karşı geli?tirdikleri çok boyutlu tutum yapısı?nı ölçmektedir. Ölçek, orijinal yapıyı koruyarak 31 madde ve üç temel alt boyut etrafında şekillenmiştir. Bu boyutlar, bireyin ölçme-de?erlendirme konuları?na olan bilişsel, duyuşsal ve davranışsal eğilimlerini kapsamaktadır.

?lgi (13 madde): Bireyin ölçme ve de?erlendirmenin önemine, de?erine ve yararlı???na ili?kin bili?sel inançlar?n? kapsar.

Duyu?sal (10 madde): Bireyin ölçme ve de?erlendirme dersleri veya uygulamalar? kar??s?nda hissetti?i kayg?, özgüven veya korku gibi duygusal tepkileri içerir.

Ders (8 madde): Bireyin ölçme ve de?erlendirme derslerini alma konusundaki isteklili?ini veya zorunluluk alg?s?n? yans?tan davran??sal e?ilimleri ölçer.

Geçerlik

Envanterin yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla hem aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) hem de do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, maddelerin tamam?yla orijinal formdaki alt boyutlar?nda yer ald???n? do?rulayan, toplam varyans?n **%47.4**'ünü aç?klayan üç faktörlü bir yap?n?n varl???n? göstermi?tir. Tüm maddelerin faktör yükleri **.30**'dan yüksek bulunmu?tur.

DFA sonuçlar? ise modelin veriyle uyumunun kabul edilebilir düzeyde oldu?unu ortaya koymu?tur. Elde edilen uyum indeksi de?erleri ?unlard?r: Ki-kare (χ^2) = 1171.46, serbestlik derecesi (sd) = 423. Di?er önemli uyum indeksleri ise ?öyledir: RMSEA = **.070**, SRMR = **.076**, NFI = **.94**, NNFI = **.96**, CFI = **.96**, GFI = **.90** ve AGFI = **.87**. Bu de?erler, Türkçe formun orijinal ölçek yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini ve yüksek düzeyde yap? geçerli?ine sahip oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Envanterin güvenirlik çal??malar?, iç tutarlılık katsayılar? ve test-tekrar test korelasyonlar? üzerinden rapor edilmi?tir. ?ç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa), envanterin geneli için **.92** olarak bulunmu?tur. Bu yüksek de?er, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir. Alt boyutlar?n iç tutarlılık katsayılar? ise ?lgi için **.88**, Duyu?sal için **.83** ve Ders için **.86** olarak hesaplanm??t?r.

Envanterin zaman içinde kararlılı???n? gösteren test-tekrar test çal??mas? sonuçlar?na göre korelasyon katsay?s? toplam puan için **.78** olarak belirlenmi?tir. Alt boyutlar baz?nda bu katsayılar ?lgi için **.74**, Duyu?sal için **.71** ve Ders için **.80** olarak rapor edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, öncelikle aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ile incelenmi?tir. AFA, 31 maddenin tamam?n?n orijinal ölçekteki gibi üç faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur. Bu üç faktörlü yap?, toplam varyans?n **%47.4**'ünü aç?klama gücüne sahiptir. Faktör yüklerinin tümünün **.30** e?i?inin üzerinde olmas?, maddelerin ilgili alt boyutlar? güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Yapının teorik modelle uyumu, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA sonuçları, modelin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir (CFI=.96, RMSEA=.070). Bu sonuçlar, Türkçe uyarılmanın yapısal geçerliliğinin, orijinal ölçeğin üç boyutlu yapıya koruduğunu ve Türk kültürüne uygun olduğunu kanıtlamaktadır.

Envanter Bilgileri

Test Type: Uyarılma (Adaptation)

Format: 31 maddelik, kendini raporlama envanteri (Self-report inventory)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim öğrencileri, öğretmen adayları ve eğitimciler.

Age Group: Genç yetişkinler (18+)

Population Details: Çalışma, eğitim alanında ölçme ve değerlendirme dersi alan veya bu alana ilişkin uygulamaları gerçekleştiren bireyleri kapsamaktadır.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=kesinlikle katılmıyorum - 5=kesinlikle katılıyorum). Yüksek puanlar, ölçme ve değerlendirmeye yönelik daha olumlu bir tutumu işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, tutum ölçeği, uyum indeksleri, DFA, iç tutarlılık, test-tekrar test, Likert.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ozanceyhan@atauni.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Ceyhan Ozan (Atatürk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Erzurum)

Çinler, Ücret ve Uygulama Yılı

Çinler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda genellikle yazarların izniyle kullanılabilir. Ticari kullanım için sorumlu yazar (Ceyhan Ozan) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Uygulama Yılı: Türkçeye adaptasyon çalışması 2013 yılında yayınlanmıştır.

Kaynaklar

Ozan, C., & Köse, E. (2013). Adaptation of Attitudes toward Educational Measurement Inventory (ATEMI) to Turkish. *e-International Journal of Educational Research*, 4(2), 29-47.

Makalenin orijinal PDF bağlantısı burada mevcuttur: egitimde-olcme-ve-degerlendirmeye-yonelik-tutum-envanteri-toad.pdf

Dergipark üzerinden makale bağlantısı: dergipark.ulakbim.gov.tr

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum Envanteri Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu envanter toplam 3 alt boyut ve 31 maddeden oluşmaktadır:

İlgi (13 madde):

Ölçme ve değerlendirmeyi değerli bir şey olarak görmüyorum.
Ölçme ve değerlendirme okul ortamında nadiren kullanıldığından çok yararlı değildir.

Duyusal (10 madde):

Ölçme ve değerlendirme dersi alma düşüncesi bile beni korkutuyor.
Ölçme ve değerlendirme dersinde kendime güvenmiyorum.

Ders (8 madde):

Sadece, zorunlu olursa ölçme ve değerlendirme dersi alırım.
Ölçme ve değerlendirme dersinde hoşlandıklarım hoşlanmadıklarımın daha fazlasıdır.